

תוספת ויטמין C לבני בקר גומעים

אהרון בן-אשר
מדריך לגידול בקר
לשעבר

כלובי יונקים ברפת בצפון הגולן

מוצג להלן מחקר המצביע על תועלת במתן ויטמין C ליונקים, כאשר כמות או איכות הקולוסטרון אינן מיטביות

בזמן היולדס של בני הבקר, ריכוז הגמא-גלובולינים בדמם, נמוך ביותר. הקולוסטרון מספק את הנוגדנים החסרים ומכאן שכאשר לא מקפידים על איכות הקולוסטרון ומועד הגמעתו, בני הבקר יסבלו מרמת נוגדנים נמוכה.

ויטמין C, חומצה אסקורבית, הינה מולקולה הממלאת תפקידים רבים ומגוונים בגוף. מחסור בויטמין C מוריד את רמת החיסון, בפרט בימים הראשונים לחיי הוולד, גורם להפרעות בהתפתחות רקמות חיבור, מעכב תהליך הגלדת הפצעים, גורם דימום בין החניכיים והתפתחות לא תקינה של העצמות. תופעות אלו התגלו בבני אדם ובעלי חיים, והם זקוקים לקבל את הויטמין במזון שצורכים. בני הבקר אינם מייצרים ויטמין C, עד שהם בני כ-4 חודשים. במעלי גירה, כאשר הויטמין C ניתן דרך המזון הוא נהרס בכרס. יחד עם זאת, חיות בוגרות מסוגלות לספק לעצמן כמויות מסוימות של ויטמין C, על ידי סינטז בכבד.

עבודות שנעשו בחו"ל הצביעו על יתרון במתן ויטמין C במקרים של מחסור בקולוסטרון או כאשר איכותו ירודה. (Cummins and Brunner, 1989) ערכו ניסוי שכלל 24 יונקים מגזע הולשטיין אשר חולקו ל-4 קבוצות: קבוצה א' הוגמעה בקולוסטרון. קבוצה ב' לא הוגמעה בקולוסטרון. קבוצה ג' הוגמעה בקולוסטרון ובני הבקר קיבלו 1.75 גרם

ויטמין C ליום. קבוצה ד' לא הוגמעה בקולוסטרון, אך בני הבקר קיבלו 1.75 גרם ויטמין C ליום. הניסוי נמשך 56 יום ובמהלכו נלקחו דגימות דם בימים 0, 3, 7 ו-35, ונבדק רמת ה-IgG (אימונוגלובולין G). התוצאות מוצגות בטבלה 1. מתקבל שבקבוצה שלא קיבלה קולוסטרון ולא קבלה תוספת ויטמין C (ב'), רמת ה-IgG הייתה נמוכה מאד, בעיקר במשך השבוע הראשון אך גם ביום ה-35. בקבוצה ד' שלא קבלה קולוסטרון אך כן קבלה תוספת ויטמין C כבר לאחר 3 ימים חלה עלייה ברמת ה-IgG. מכאן שרצוי להגיש ויטמין C לבני בקר במקרים של מחסור בקולוסטרון או כאשר איכותו ירודה. תוספת יומית של 1.50-1.75 גרם ויטמין C יכולה לשפר את המערכת החיסונית של בני הבקר וע"י כך למנוע תחלואה. ■

רשימת ספרות ומקורות ניתן לקבל אצל המחבר

טבלה 1. השפעת תוספת ויטמין C על ריכוז ה-IgG (mg/dl) בפלסמה של בני בקר גומעים

ימים לאחר הלידה	א' - קבלו קולוסטרון	ב' - לא קבלו קולוסטרון	ג' - קבלו קולוסטרון ותוספת ויטמין C	ד' - לא קבלו קולוסטרון אך קבלו תוספת ויטמין C
0	88	86	91	81
3	1636	134	855	754
7	1392	137	667	591
35	1100	617	788	882